

IFRS 5 Anleggsmidler holdt for salg og avviklet virksomhet:

En standard med flere praktiske utfordringer

IFRS 5 angir den regnskapsmessige behandlingen av anleggsmidler holdt for salg og beskriver hvilke opplysninger som skal gis for avviklet virksomhet. Standarden er ikke alltid entydig, og ofte oppstår utfordrende problemstillinger. Det kan gjerne være usikkert eller uklart om standarden kommer til anvendelse.

Artikkelen er forfattet av:

Siviløkonom med høyere avdeling/
statsautorisert revisor
Ståle Christensen
Partner i KPMG

Hvis forholdet faller innenfor standarden, vil ofte en rekke skjønnsmessige vurderinger være nødvendige for å finne en regnskapsmessig løsning som gir et rettviseende bilde.

Salg av anleggsmidler og avvikling av en virksomhet er viktige økonomiske hendelser for et foretak, og slike begivenheter vil normalt få stor innvirkning på foretakets resultater og eiendeler. Foretakets kjernevirksomhet vil kunne bli berørt, og forventet fremtidig inntjening vil kanskje måtte estimeres på nytt. Som regel vil det være snakk om hendelser som normalt ikke forventes å inntreffe hvert år. Følgelig vil brukerne, i første rekke investorer og analytikere, studere de økonomiske konsekvensene nærmere og vurdere de regnskapsmessige effektene av slike engangshendelser.

Det er IFRS 5 som angir den regnskapsmessige behandlingen av anleggsmidler holdt for salg, og som beskriver presentasjonen og hvilke opplysninger som skal gis for avviklet virksomhet. Kort oppsummert omhandler standarden følgende to forhold:

1. Klassifisering og måling av *anleggsmidler holdt for salg* i oppstillingen av finansiell stilling
2. Presentasjon av *avviklet virksomhet* i oppstillingen av totalresultatet

Standarden omhandler to situasjoner som i enkelte tilfeller vil være sammenfallende. I andre tilfeller vil sammenhengen mellom eiendeler holdt for salg og avviklet virksomhet være mindre åpenbar. Selv om standarden ikke er av ny dato, viser erfaringer at det ofte oppstår krevende og vanskelige problemstillinger. En rekke skjønnsmessige vurderinger kan være nødvendige for å finne en regnskapsmessig løsning som gir et rettviseende bilde. Noen av disse utfordringene vil vi komme tilbake til senere i denne artikkelen.

Klassifisering og presentasjon av anleggsmidler (eller avhendingsgrupper) som holdt for salg

Selv om IFRS 5 beskriver hvordan anleggsmidler holdt for salg generelt skal måles, er det en rekke eiendeler hvor andre standarder kommer til anvendelse, for eksempel eiendeler ved utsatt skatt (IAS 12), eiendeler som oppstår av ytelser til ansatte (IAS 19), finansielle eiendeler (IAS 39), investeringseiendommer (IAS 40), biologiske eiendeler (IAS 41) og forsikringskontrakter (IFRS 4).

I IFRS 5.6 fremgår følgende:

«Et foretak skal klassifisere et anleggsmiddel (eller avhendingsgruppe) som holdt for salg dersom deres balanseførte verdi i hovedsak vil bli gjenvunnet ved en salgstransaksjon heller enn ved fortsatt bruk.»

Som det fremgår, blir anleggsmidler eksplisitt nevnt i standarden, men ofte vil et planlagt salg også omfatte omløpsmidler og forpliktelser. For å håndtere en slik situasjon innfører standarden begrepet *avhendingsgruppe* som er nærmere definert

i vedlegg A i standarden.¹⁾ Et typisk eksempel på en avhendingsgruppe er et datterselskap eller et driftssegment.

I tillegg til IFRS 5.6 fastsetter standarden to vilkår for at anleggsmidler skal klassifiseres som holdt for salg.²⁾ For det første må anleggsmiddelet være tilgjengelig for umiddelbart salg i sin nåværende tilstand, og for det andre må salget være svært sannsynlig.

Hva som skal til for at anleggsmidler skal kunne hevdes å kunne selges umiddelbart, kan enkelte ganger være en vanskelig vurdering. På den ene side, hvis det fortsatt er behov for anleggsmiddelet i virksomheten, om enn bare for en begrenset periode, anses vilkåret normalt ikke som innfridd. På den annen side vil mindre forsinkelser knyttet til megler, oppgjør etc., og som er vanlig ved slike transaksjoner, ikke forhindre at anleggsmiddelet klassifiseres som holdt for salg.

Vilkåret om at salget skal være svært sannsynlig, innebærer at ledelsen må ha en plan om å selge eiendelen. Det stilles ikke spesielle formkrav til en slik plan, og ofte vil skjønn være nødvendig for å vurdere om vilkårene i IFRS 5 er innfridd. Når ledelsen har startet en prosess for å selge et anleggsmiddel, og en potensiell kjøper er identifisert, er det ikke uvanlig at partene signerer en avtale hvor intensjonene om overdragelse av anleggsmiddelet fremgår. Men det er usikkert om en intensjonsavtale om salg av anleggsmiddelet er tilstrekkelig til at det kan hevdes at det kan selges umiddelbart. Dette fordi det er partenes juridiske forpliktelser som er avgjørende i

vurderingen av hvorvidt det er svært sannsynlig at salget vil bli gjennomført.

Dersom det ikke foreligger en intensjonsavtale eller kontrakt, må ledelsens planer for salg av eiendelen vurderes nærmere. Det stilles en rekke krav til aktiviteter fra ledelsen, blant annet forpliktelsen til å selge, markedsføringen og prissettingen.³⁾ Med få unntak forventes det at salget skal være gjennomført innen ett år.

I de tilfellene foretaket har planer om å selge flere eiendeler i en enkelt transaksjon, og eiendelene må ses i sammenheng med hverandre (avhendingsgruppe), skal eiendelene klassifiseres samlet som holdt for salg. Også goodwill og forpliktelser vil i slike tilfeller kunne være en del av avhendingsgruppen, og disse postene må følgelig også klassifiseres som holdt for salg i avhendingsgruppen.

Imidlertid gir IFRS 5 liten veiledning om hvilke eiendeler og forpliktelser som skal inngå i avhendingsgruppen. Et vanlig spørsmål er hvor stor andel av forpliktelsene som skal avhendes sammen med eiendelene. Skal for eksempel salget gjennomføres uten at forpliktelsen overføres i transaksjonen? Hva med skatteposisjoner eller avsetninger? Ofte vil skjønn være nødvendig for å vurdere innholdet av avhendingsgruppen og hvilke eiendeler og forpliktelser som skal overføres i transaksjonen.

Noen salgstransaksjoner blir ikke gjennomført som planlagt. Dersom ledelsen har klare planer og intensjoner om å selge eiendelen(e) eller avhendingsgruppen, men uten å lykkes, blir det nødvendig å vurdere årsakene til forsinkelsen. IFRS 5 tillater en utvidelse av perioden dersom forsinkelsen skyldes hendelser eller omstendigheter utenfor foretakets kontroll, og dersom det er tilstrekkelig godt gjort at foretaket anser seg bundet av planen om å selge.⁴⁾ Om foretaket ikke lykkes med å selge anleggsmiddelet innen ett år, må man vurdere årsakene til forsinkelsen. Standarden er ikke særlig klar når det gjelder hvorvidt etårfristen kan utvides gjentatte ganger. I praksis vil slike omstendigheter uansett medføre tvil om ledelsen er i stand til å gjennomføre salget.

IFRS 5 inneholder forholdsvis detaljerte bestemmelser om hvordan anleggsmidler eller avhendingsgrupper holdt for salg skal presenteres og opplyses om i noter. Noen av notekravene vil være avhengige av om

foretaket presenterer både anleggsmidler holdt for salg og avvirket virksomhet.

Hovedregelen er at presentasjonen av anleggsmidler holdt for salg skal foretas atskilt fra andre eiendeler. På samme måte skal forpliktelser presenteres separat fra andre forpliktelser. Eiendelene og forpliktelsene skal ikke motregnes og presenteres som et enkeltbeløp.⁵⁾

Det er vanlig å betegne eiendeler som faller inn under IFRS 5, som *eiendeler holdt for salg (assets held for sale)* i norske årsrapporter. Basert på en gjennomgang av samtlige publiserte årsrapporter for 2009 for selskaper som er notert på Oslo Børs, forekommer det lite variasjon i benevelser i norske årsrapporter. Når avhendingsgruppen inneholder forpliktelser, blir dette ofte presentert som *gjeld holdt for salg (disposal group liabilities)*. For regnskaper som bare foreligger på engelsk, benyttes gjerne bare *disposal group*.

Eiendeler og forpliktelser som omfattes av IFRS 5, skal presenteres som henholdsvis omløpsmidler og kortsiktige forpliktelser fordi foretaket har intensjoner om avhendelse innen ett år.

Tidligere perioders sammenligningstall for anleggsmidler holdt for salg skal ikke endres.⁶⁾ Denne bestemmelsen er forskjellig fra tilsvarende bestemmelser for avvirket virksomhet hvor det fremgår at sammenligningstallene skal endres.⁷⁾ Selv om eiendeler holdt for salg og avvirket virksomhet behandles i samme regnskapsstandard, viser de ulike kravene til den regnskapsmessige presentasjonen at IFRS 5 anser de to ovennevnte som forskjellige transaksjoner. De skal følgelig behandles ulikt.

Gevinst og tap som kan henføres til eiendeler og forpliktelser som er ført under andre inntekter og kostnader, dvs. i totalresultatet, men utenfor resultatregnskapet, skal også presenteres atskilt. Dette gjelder for eksempel gevinst og tap som kan henføres til finansielle eiendeler, pensjoner og investeringseiendommer.

Anleggsmidler (eller avhendingsgrupper) som er holdt for salg, skal beskrives nærmere i noter. I tillegg må fakta og omstendigheter omkring salget beskrives.⁸⁾ Det eneste unntaket er når et foretak nylig har ervervet et datterselskap med formål om å selge det igjen, jf. IFRS 5.39.

Klassifisering og presentasjon av avvirket virksomhet

Avvirket virksomhet er det andre hovedtemaet som behandles i IFRS 5. Selv om slike transaksjoner har en del til felles med eiendeler holdt for salg, skal de ha forskjellig regnskapsmessig behandling. Bestemmelsene om avvirket virksomhet inneholder bare krav til presentasjon, i motsetning til bestemmelsene om anleggsmidler holdt for salg, som setter krav til både presentasjon og måling.

Vedlegg A i standarden definerer en avvirket virksomhet slik:

- «En foretaksdel som enten er avhendt eller er klassifisert som holdt for salg og
- representerer en separat og vesentlig virksomhet eller et separat og vesentlig geografisk driftsområde,
 - er en del av én enkelt samordnet plan om å avhende en separat og vesentlig virksomhet eller et separat og vesentlig geografisk driftsområde, eller
 - som er et datterselskap anskaffet utelukkende for videresalg»

En foretaksdel er en virksomhet med kontantstrømmer som virksomhetsmessig og for finansielle rapporteringsformål klart kan skilles fra resten av foretaket.⁹⁾

Skjønnsmessige vurderinger kan være nødvendige for å ta stilling til om det foreligger en avvirket virksomhet. Utover det som fremgår ovenfor, foreligger det ikke ytterligere veiledning om begrepet *avvirket virksomhet*. Et spørsmål i denne forbindelse er om virksomheten har en tilstrekkelig størrelse til at den faller inn under definisjonen. Antakelig vil en kontantgenererende enhet i henhold til IAS 36 *Verdifall på eiendeler*¹⁰⁾ være den minste enheten som kan defineres som avvirket virksomhet, men det er på ingen måte klart om en slik enhet alltid vil være tilstrekkelig. Dette må vurderes konkret i hvert enkelt tilfelle. Et driftssegment vil derimot, i henhold til IFRS 8 *Driftssegmenter*,¹¹⁾ antakelig normalt kunne hevdes å ha en tilstrekkelig størrelse og betydning som tilsier at foretaksdelen vil kunne være avvirket virksomhet.

Som det fremgår, er minimumsstørrelsen for en avvirket virksomhet ennå ikke avklart. IASB har diskutert spørsmålet om størrelse, men man har ikke kommet frem til en mer entydig og klar definisjon eller veiledning. I juli 2010 ble det publisert

forslag til endringer der man ikke valgte å endre eller klargjøre definisjonen av en avvirket virksomhet i nevneverdig grad. IASB valgte derimot å foreslå ytterligere noteinformasjon for komponenter av et foretak som enten er, eller vil bli, avvirket, og som ikke tilfredsstiller vilkårene for definisjonen av avvirket virksomhet.¹²⁾

I praksis vil gjerne en avvirket virksomhet være en del av et foretak som tidligere har blitt presentert som et driftssegment, en divisjon eller et forretningsområde. Salg eller avvikling av en eller flere kontantgenererende enheter, slik det er definert i IAS 36, vil også kunne være en indikasjon på at foretaket bør presentere hendelsen som en avvirket virksomhet.

Hvis kravene til å klassifisere en gruppe eiendeler som en avhendingsgruppe holdt for salg i henhold til IFRS 5 er oppfylt, og det som skal selges i tillegg utgjør en vesentlig del av foretaket, jf. diskusjonen ovenfor, oppstår spørsmålet om salget er å anse som avhendingsgruppe holdt for salg eller avvirket virksomhet. Som nevnt ovenfor er sammenhengen mellom de to tilfellene ikke alltid like klar. Det er for eksempel fullt mulig at en nedleggelse av et forretningsområde (dvs. i stedet for å selge det) vil bli ansett som avvirket virksomhet, mens den samme nedleggelsen ikke vil bli ansett som avhendingsgruppe holdt for salg. Tilsvarende vil man ikke kunne hevde at det foreligger en avvirket virksomhet når et foretak skal selge eiendeler uten også å avvikle virksomheten. I slike tilfeller vil det være naturlig å vurdere om eiendelene skal klassifiseres som holdt for salg.

Eksempler på presentasjon av anleggsmidler holdt for salg og avvirket virksomhet

Et eksempel fra praksis, som kan illustrere hvordan eiendeler holdt for salg og avvirket virksomhet presenteres, er hentet fra Telenor sitt regnskap for 2009.¹³⁾

I likhet med det store flertallet av foretak notert på Oslo Børs har Telenor valgt å fremstille resultat av avvirket virksomhet på en egen linje. Som vi skal se nedenfor, er det mulig å gi mer utfyllende informasjon av den avviklede virksomheten i selve resultatoppstillingen, men denne løsnin-gen er sjelden valgt av foretakene i Norge.

Det er et krav i IAS 12¹⁴⁾ å presentere skattekostnaden fra avvirket virksomhet separat. Det er tilstrekkelig at denne informasjonen gis i note, og det er denne løsnin-

Resultatregnskap

Telenor konsern 1. januar – 31. desember

Beløp i millioner kroner, unntatt resultat per aksje	Note	2009	2008
Driftsinntekter	6	97 650	96 167
Driftskostnader			
Vare- og trafikkostnader	7	(25 223)	(25 312)
Lønn og personalkostnader	8	(13 460)	(13 335)
Andre driftskostnader	9, 11	(27 277)	(27 087)
Andre inntekter og kostnader	10	(771)	(624)
Avskrivninger og amortiseringer	12	(15 317)	(14 088)
Nedskrivninger	12	(2 280)	(13)
Driftsresultat		13 321	15 708
Resultat fra tilknyttede selskaper	21	3 667	6 836
Finansinntekter og -kostnader			
Finansinntekter	13	604	704
Finanskostnader	13	(2 696)	(3 003)
Netto valutagevinst (tap)	13	(443)	(426)
Netto verdiendring finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet	13	433	(452)
Netto gevinst (tap og nedskrivninger) av finansielle eiendeler og forpliktelser	13	(83)	5
Netto finansinntekter og -kostnader	13	(2 184)	(3 172)
Resultat før skatt		14 804	19 372
Skattekostnad	14	(4 290)	(4 329)
Resultat etter skatt fra videreført virksomhet		10 514	15 043
Resultat etter skatt fra avvirket virksomhet	15	(410)	(233)
Resultat etter skatt		10 104	14 810
Resultat etter skatt fordelt på:			
Minoritetsinteresser		1 451	1 745
Aksjonærer i Telenor ASA (majoritetsinteresser)		8 653	13 065
Resultat per aksje			
Fra videreført virksomhet:			
Ordinært	16	5,47	7,97
Utvannet	16	5,47	7,96
Fra total virksomhet:			
Ordinært	16	5,22	7,83
Utvannet	16	5,22	7,82

Oppstilling av finansiell stilling

Telenor konsern per 31. desember

Beløp i millioner kroner	Note	2009	2008
EIENDELER			
Eiendel ved utsatt skatt	14	1 811	2 815
Goodwill	17, 18	28 873	34 227
Immaterielle eiendeler	19	28 120	31 153
Varige driftsmidler	20	55 598	59 772
Tilknyttede selskaper	21	17 241	20 811
Andre anleggsmidler	23	3 215	6 020
Sum anleggsmidler		134 858	154 798
Forskuddsbetalt skatt		141	104
Varelager		884	1 357
Kundefordringer og andre kortsiktige fordringer	22	17 470	20 909
Andre finansielle omløpsmidler	23	941	1 079
Eiendeler klassifisert som holdt for salg	15	258	-
Kontanter og kontantekvivalenter	24	11 479	8 925
Sum omløpsmidler		31 173	32 374
Sum eiendeler		166 031	187 172
EGENKAPITAL OG GJELD			
Egenkapital henførbart til aksjonærer i Telenor ASA	25	75 976	80 947
Minoritetsinteresser	25	9 089	7 621
Sum egenkapital	25	85 065	88 568
Gjeld			
Langsiktig rentebærende gjeld	29	32 959	40 452
Langsiktig ikke-rentebærende gjeld	28	718	944
Forpliktelse ved utsatt skatt	14	3 834	4 696
Avsetninger og forpliktelser	26, 27	3 952	4 315
Sum langsiktig gjeld		41 463	50 407
Kortsiktig rentebærende gjeld	29	6 383	15 581
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	28	27 361	28 676
Betalbar skatt	14	3 583	1 707
Kortsiktig ikke-rentebærende gjeld	28	1 044	1 377
Avsetninger og forpliktelser	26	848	856
Gjeld klassifisert som holdt for salg	15	284	-
Sum kortsiktig gjeld		39 503	48 197
Sum egenkapital og gjeld		166 031	187 172

gen Telenor har valgt. Videre har Telenor, i tråd med IAS 33 *Resultat per aksje*¹⁵⁾, presentert nøkkeltall for både videreført virksomhet og avvirket virksomhet. Som følge av at sammenligningstallene må endres, må resultat pr. aksje for både basis og utvannet resultat pr. aksje endres for tidligere perioder.

Som det fremgår av oppstillingen av finansiell stilling, skal både eiendeler og forpliktelser som er holdt for salg, presenteres separat. Det er med andre ord ikke anledning til å nettoføre eiendeler og forpliktelser. Videre skal eiendeler og forpliktelser anses som henholdsvis omløpsmidler og kortsiktige forpliktelser.

Det er et krav i IAS 7 *Oppstilling av kontantstrømmer* om å gi informasjon om avhendelse av datterforetak og andre foretningenheter. Som det fremgår nedenfor, er ytterligere informasjon om kontantstrømmer fra den avvirkede virksomheten presentert i noter. I notene fremgår også en rekke andre relevante opplysninger om den avvirkede virksomheten.

Et praktisk spørsmål oppstår når det er foretatt interne transaksjoner eller det foreligger interne mellomværender mellom videreført virksomhet og virksomhet som skal avvikles. Skal for eksempel en fordring som den avvirkede virksomheten har på den videreførte virksomheten, oppføres som en del av avhendingsgruppen, eller skal den elimineres? IFRS 5 inneholder ikke bestemmelser som angir svar på spørsmålet, men standarden anses ikke som unntak fra anvendelse av IAS 27. Standardene utfyller tvert imot hverandre. Dette innebærer at interne transaksjoner og mellomværende bør elimineres. Som vi ser ovenfor, har Telenor også valgt denne løsningen.

I note 15 fra Telenors regnskap fremgår ytterligere informasjon om eiendeler holdt for salg:

Det er viktig å være klar over at eiendeler holdt for salg og avvirket virksomhet ikke bare medfører krav til informasjon i henhold til IFRS 5. Også andre standarder omtaler notekrav til avvirket virksomhet. Telenor har valgt å gi mesteparten av denne informasjonen i note. Som det fremgår ovenfor, er den økonomiske virksomheten i den avvirkede virksomheten, Cinclus Technology, forholdsvis beskjeden. Det vil derfor gi best oversikt å presentere informasjonen i note i stedet for å gi den

Oppstilling av kontantstrømmer

Telenor konsern 1. januar – 31. Desember

Beløp i millioner kroner	Note	2009	2008
Resultat før skatt fra total virksomhet		14 184	19 003
Betalt skatt		(2 491)	(3 870)
Netto (gevinst) tap inkludert nedskrivninger og endring virkelig verdi av finansposter		(57)	394
Av- og nedskrivninger		17 653	14 210
Resultat fra tilknyttede selskap		(3 667)	(6 836)
Mottatt utbytte fra tilknyttede selskap		4 757	1 258
Endring varelager		305	652
Endring kundefordringer og forskuddsbetalinger fra kunder		351	1 926
Endring i leverandørgjeld		(978)	(703)
Forskjell mellom resultatført og betalt pensjon		(453)	133
Valutatap ikke relatert til operasjonelle aktiviteter		82	441
Andre endringer i driftsrelatert arbeidskapital		936	(979)
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		30 622	25 629
Innbetalinger ved avgang av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler		69	137
Utbetalinger ved tilgang av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler		(13 014)	(17 465)
Innbetalinger ved avgang av datterselskaper og tilknyttede selskaper, fratrukket kontanter avhendet	24	6	4 154
Utbetalinger ved tilgang av datterselskaper og tilknyttede selskaper, fratrukket kontanter overtatt	24	(655)	(1 321)
Innbetalinger ved avgang av andre investeringer		163	405
Utbetalinger ved tilgang av andre investeringer		(235)	(713)
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		(13 666)	(14 803)
Innbetalinger ved opptrekk av gjeld		13 703	14 549
Nedbetaling av gjeld		(25 921)	(15 083)
Innbetalinger av egenkapital, inklusive innbetalinger fra minoritetsinteresser i datterselskaper		518	338
Tilbakekjøp av egne aksjer		(5)	(2 108)
Tilbakebetaling av egenkapital og betalt utbytte til minoritetsinteresser i datterselskaper		(1 530)	(1 514)
Utbetaling av utbytte til Telenor ASAs aksjonærer	24	-	(5 678)
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		(13 235)	(9 496)
Effekt av valutakursendringer på kontanter og kontantekvivalenter		(1 094)	754
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter		2 627	2 084
Kontanter og kontantekvivalenter per 1. januar		8 925	6 841
Kontanter og kontantekvivalenter per 31. desember		11 552	8 925
Herav kontanter og kontantekvivalenter i avvirket virksomhet per 31. desember	15	73	-
Kontanter og kontantekvivalenter i videreført virksomhet per 31. desember	24	11 479	8 925

Avvirket virksomhet

Avvirket virksomhet forblir konsolidert i konsernets presentasjon av finansregnskapet. Dette innebærer at interne transaksjoner mellom videreført og avvirket virksomhet er eliminert ordinært i konsolideringen. En konsekvens av dette er at beløp henført til avvirket virksomhet er inntekter og kostnader fra eksterne transaksjoner. Det presenterte resultatet nedenfor vil dermed ikke reflektere den enkeltstående virksomheten.

Cinclus Technology

Cinclus Technology er et datterselskap av konsernet og leverer teknologi for automatisk måleravlesning. Cinclus Technology er en komplett leverandør av slike løsninger, inkludert utvikling, utrulling og drift.

I løpet av 2009 initierte konsernet en prosess for å avhende Cinclus Technology. I juni 2009 ble det ansett som svært sannsynlig at virksomheten ville avhendes innen ett år, og den har siden vært presentert som virksomhet holdt for salg. Cinclus Technology er ennå ikke avhendet. Se note 3 for mer informasjon.

Resultatene fra konsernets avvirkede virksomhet presenteres under:

BELOP I MILLIONER KRONER	2009	2008
Driftsinntekter	282	1 027
Driftskostnader	(616)	(1 553)
Driftsresultat	(334)	(526)
Netto finansinntekter og -kostnader	(286)	157
Resultat før skatt	(620)	(369)
Skattekostnad	210	136
Resultat etter skatt fra avvirket virksomhet	(410)	(233)

Resultat etter skatt fra avvirket virksomhet fordelt på:

Minoritetsinteresser	(100)	(126)
Aksjonærer i Telenor ASA (majoritetsinteresser)	(310)	(107)

Resultat per aksje i norske kroner for avvirket virksomhet

Ordinært	(0,25)	(0,14)
Utvannet	(0,25)	(0,14)

samme informasjonen i totalresultatet og oppstillingen av finansiell stilling.

I stedet for å vise resultat fra avvirket virksomhet på én linje slik som Telenor har valgt å gjøre, vil en annen fremgangsmåte

være å presentere både videreført virksomhet og avvirket virksomhet i resultatregnskapet linje for linje slik som vist nedenfor.¹⁶⁾

Regnskap

Det er grunn til å anta at denne presentasjonsformen først og fremst vil være aktuell når virksomheten som skal avvikles, har en viss størrelse og betydning. Som vi så ovenfor, valgte Telenor ikke å benytte denne fremgangsmåten. Det var heller ikke naturlig fordi Cinclus Technology hadde en beskjeden størrelse sammenlignet med Telenor. Men presentasjonsformen ovenfor er i svært begrenset utstrekning benyttet av selskaper notert på Oslo Børs. Dette kan synes noe underlig i og med at flere virksomheter under avvikling har en betydelig størrelse i forhold til den videreførte virksomheten.

Innregning og måling

Hovedbestemmelsen for måling fremgår av IFRS 5.15:

«Et foretak skal måle et anleggsmiddel (eller en avhendingsgruppe) klassifisert som holdt for salg til den laveste verdien av balanseført verdi og virkelig verdi fratrukket salgsutgifter.»

Eiendeler som er holdt for salg, og som skal måles i henhold til IFRS 5, skal ikke amortiseres eller avskrives med mindre foretaket bestemmer seg for å endre planene om å selge eiendelene. Men som nevnt ovenfor er det flere eiendeler som ikke skal måles i henhold til IFRS 5.¹⁷⁾ Slike eiendeler skal innregnes og måles i samsvar med relevante IFRS-er og foretakets benyttede regnskapsprinsipper selv om de er klassifisert som holdt for salg.

Planer om å selge eller avhende en eiendel kan være en indikasjon på at eiendelen bør nedskrives, og det vil derfor være naturlig å vurdere en nedskrivningstest slik det er beskrevet i IAS 36. Nedskrivninger, eller reversering av tidligere nedskrivninger, skal være innregnet før eiendelen blir klassifisert som holdt for salg. Foretaket skal altså, umiddelbart før førstegangs klassifisering av eiendelen (eller avhendingsgruppen) som holdt for salg, måle den balanseførte verdien av eiendelen (eller alle eiendeler og forpliktelser i gruppen) i samsvar med den relevante IFRS.¹⁸⁾

IFRS 5 gir lite veiledning om hvordan virkelig verdi skal beregnes. I praksis vil det være naturlig å benytte veiledningen i IAS 36 om nedskrivning av eiendeler. Når det ikke foreligger observerbare markedspriser, vil verdsettelsesteknikker basert på diskontering av fremtidige kontantstrømmer være aktuelt. Men det er viktig å være klar over at IFRS 5 og IAS 36 kan gi for-

De vesentligste kategoriene av eiendeler og gjeld relatert til konsernets virksomhet holdt for salg er som følger:

BELØP I MILLIONER KRONER		2009
Eiendeler		
Omløpsmidler eksklusive betalingsmidler		185
Betalingsmidler		73
Sum omløpsmidler		258
Sum eiendeler klassifisert som holdt for salg		258
Gjeld		
Langsiktig gjeld		2
Kortsiktig gjeld		282
Sum gjeld klassifisert som holdt for salg		284
Netto gjeld direkte relatert til virksomhet holdt for salg		26

Konsernet hadde ingen eiendeler eller gjeld klassifisert som holdt for salg per 31. desember 2008.

Netto kontantstrømmer relatert til konsernets avviklede virksomhet er:

BELØP I MILLIONER KRONER		2009	2008
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		231	(358)
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		(4)	(31)
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		(119)	186

		Notes	2007 CU000s		2006 CU000s	
			Discontinued operations	Entity	Discontinued operations	Entity
IFRS 5.33 (b) (i)	Revenue	X	DO	CO	DO	CO
	Other income		DO	CO	DO	CO
	Costs of material		(DO)	(CO)	(DO)	(CO)
	Employee benefits expense	X	(DO)	(CO)	(DO)	(CO)
	Depreciation and amortisation		(DO)	(CO)	(DO)	(CO)
	Operating result		DO	CO	DO	CO
	Result from equity accounted investments	X	DO	CO	DO	CO
	Finance costs	X	(DO)	(CO)	(DO)	(CO)
	Result from operations before tax		DO	CO	DO	CO
IFRS 5.33 (b) (ii)	Income taxes	X	(DO)	(CO)	(DO)	(CO)
	Net result for the period from operations		DO	CO	DO	CO
IFRS 5.33 (b) (iii)	Measurement and disposal of assets held for sale					
	Gain (loss) on measurement		DO		(DO)	
	Gain on disposal		DO		-	
IFRS 5.33 (b) (iv)	Tax expense		(DO)		DO	
	Net gain (loss) from discontinued operations		DO		(DO)	
	Net result from discontinued operations	X	DO		DO	
IAS 1.82 (f)	Net result for the year			CO+DO		CO+DO

skjellige verdier. Som kjent er gjenvinnbart beløp sentralt i IAS 36, noe som ikke er tilfellet i IFRS 5, der verdien av eiendelene ikke skal baseres på fortsatt bruk. IFRS 5 nevner således bare to alternativer, henholdsvis balanseført og virkelig verdi, der foretaket skal velge den laveste.

Nedskrivning av eiendeler holdt for salg i henhold til IFRS 5 følger allokeringreglene slik det fremgår i IAS 36. Nedskrivning i henhold til IFRS 5 skal dermed i første rekke allokere til goodwill hvis denne finnes. Hvis nedskrivningen overstiger goodwill, skal gjenstående nedskrivning fordeles på øvrige eiendeler basert på deres relative størrelser. En reversering av tidligere nedskrivninger følger hovedprinsippene i IAS 36.

I de tilfellene foretaket foretar endringer av en plan om salg, må eiendelene (eller avhendingsgruppen) reklassifiseres uten å endre sammenligningstallene. Kort oppsummert skal eiendeler som faller inn under målebestemmelsen i IFRS 5, måles på nytt, og de skal ha en verdi som om klassifiseringen som holdt for salg ikke hadde vært foretatt.

Avslutning

IFRS 5 angir den regnskapsmessige behandlingen av eiendeler holdt for salg og beskriver hvilke opplysninger som skal gis for avviklet virksomhet. Standarden er ikke alltid like klar, og erfaringer har vist at det ofte oppstår utfordrende problemstillinger. I flere tilfeller kan det være usikkert eller uklart om standarden kommer til

anvendelse. Dersom det konkrete forholdet faller innenfor standarden, vil ofte en rekke skjønsmessige vurderinger være nødvendige for å finne en regnskapsmessig løsning som gir et rettviseende bilde.

IFRS 5 om eiendeler holdt for salg og avvirket virksomhet er, og har vært, en viktig standard for en betydelig andel av foretak som er notert på Oslo Børs. En gjennomgang av alle de publiserte regnskappene for noterte foretak viser at i overkant av 30 prosent har benyttet standarden. Det er lite som tyder på at standarden vil bli mindre betydningsfull i tiden som kommer. Dette har flere årsaker. En av grunnene er at IASB har foreslått å innføre krav om ytterligere informasjon om perioden etter at avvirket virksomhet er avvirket. I tillegg er det kommet forslag om å gi mer informasjon dersom deler av et fore-

tak ikke kan defineres som avvirket virksomhet etter kravene i standarden. Dermed vil foretak som i dag ikke berøres av standarden, bli omfattet av den i fremtiden.

Referanser

- 1): En gruppe av eiendeler som skal avhendes sammen som en gruppe i en enkelt transaksjon ved salg eller på annen måte, samt forpliktelser direkte tilknyttet disse eiendelene som vil bli overført i transaksjonen. Gruppen omfatter goodwill tilordnet i en virksomhetssammenslutning dersom gruppen er en kontantgenererende enhet som goodwill er tilordnet til i samsvar med kravene i nr. 80–87 i IAS 36: «Verdifall på eiendeler» (revidert i 2004), eller dersom den er en virksomhet innenfor en slik kontantgenererende enhet.
- 2): Se IFRS 5.7 og IFRS 5.8.
- 3): Se IFRS 5.8.
- 4): Se IFRS 5.9.
- 5): Se IFRS 5.38.
- 6): Se IFRS 5.40.

- 7): Se IFRS 5.34 flg.
- 8): Se IFRS 5.41.
- 9): Se definisjonen av foretaksdel i vedlegg A i IFRS 5.
- 10): Se IAS 36.6.
- 11): Se IFRS 8.5.
- 12): Jf. Staff Draft of Exposure Draft Discontinued Operations (Re-exposure of proposed amendments to IFRS 5) publisert juli 2010.
- 13): Se Telenor sine hjemmesider telenor.com/no/investor-relations/rapporter/2009.
- 14): Jf. IAS 12.81h) som i stor grad er i tråd med IFRS 5.33(b).
- 15): Jf. IAS 33.68.
- 16): Jf. fagnotat utarbeidet av Grant Thornton, Non-current Asset Held For Sale and Discontinued Operation, Challenges in applying IFRS 5, May 2008.
- 17): For eksempel eiendeler ved utsatt skatt (IAS 12), eiendeler som oppstår av ytelser til ansatte (IAS 19), finansielle eiendeler (IAS 39), investeringseiendommer (IAS 40), biologiske eiendeler (IAS 41) og forsikringskontrakter (IFRS 4).
- 18): Jf. IFRS 5.18.

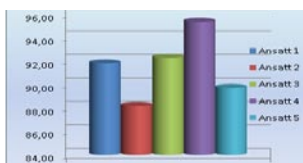
Komplett løsning for revisjonsbransjen

Timeregistrering, planlegging og oppfølging

Endelig kan du få en totaløsning med et godt timesystem tilpasset akkurat ditt behov! Med Duett vil du få følgende muligheter:

- Håndtering av to revisjonsår samtidig
- Timesats pr. person, oppgave eller ut fra kompetansenivå
- Timebudsjett pr. klient / ansatt / oppgave og år
- Inntektsbudsjett pr. konto automatisk generert fra timebudsjett
- Gode timerapporter, beholdningslister, fakturagrad mv.

Faktureringsgrad

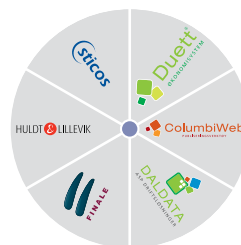
Fakturering

Ved fakturering trenger du fleksibilitet. I Duett er dette slik:

- Registrerte timer overføres direkte til faktura
- Velg mellom fast pris pr. kunde eller medgått tid
- Mulighet for a-kontofakturering og avregning
- Oversiktlig fakturagrunnlag
- Utlegg kan faktureres sammen med timer

Øvrige økonomi- og IT-funksjoner

Duett er et komplett økonomisystem med løsninger for elektronisk bilagshåndtering, webportal for timeregistrering og alt en revisor ellers trenger. Vi leverer også markedsledende løsninger for lønn, reiseregninger, oppslagsverk og hjemmesider. Vi tilbyr IT-drift av alle dine programmer, slik at du kan jobbe på kontoret, fra hjemmekontor eller ute hos klientene med sikker og stabil pålogging.

Totalpakke for revisjonsbransjen

Daldata As - din totalleverandør

Med Daldata som samarbeidspartner reduserer du antall leverandører og kontaktpunkter vesentlig. Vi tar ansvar for din totale IT-løsning slik at du kan konsentrere deg om din kjernevirksomhet.

Daldata leverer smarte IKT-produkter og tjenester som er gull verdt for kundene. Vi er en solid samarbeidspartner med høy kunnskap og lang erfaring. Bli en vinner sammen med oss - velg løsninger og kompetanse fra Daldata!

